

אם אינך רואה מייל זה לחץ כאן.

CLIENT UPDATE

ידועים בציבור? בית המשפט העליון דואג לכם

16 באוגוסט, 2023

בשבועות האחרונים ניתנו על ידי בית המשפט העליון שני פסקי דין שמדגישים את הצורך בהסדרת יחסי הממון בין בני זוג שמביאים כל אחד רכוש אל מערכת היחסים הזוגית. אחד מפסקי הדין הללו אף קבע הלכה חדשה בקשר לחזקת שיתוף הנכסים בין בני זוג ידועים בציבור.

בשנים האחרונות יותר ויותר זוגות בישראל בוחרים למסד את הקשר האישי הזוגי ביניהם שלא באמצעות נישואין אשר מוכרים על ידי מדינת ישראל.

בעבר יחסי הממון בין בני זוג בישראל, נשואים ונשואים, הוסדרו על ידי חזקה משפטית לפיה נכסים שצברו בני הזוג בתקופת הקשר הזוגי הם בבעלות משותפת של שני בני הזוג.

לאחר חקיקת חוק יחסי ממון בין בני זוג, תשל"ג-1973 ("חוק יחסי ממון") בשנת 1973 הסדיר החוק את יחסי הממון בין בני זוג אשר מוכרים כנשואים בישראל. לגביהם קבע החוק כי במהלך חיי הנישואים כל בן זוג ישמור על בעלותו בנכסיו ורק בתום הנישואין, במקרה של פטירה או גירושין, ייערך איזון כלכלי בין הנכסים שצבר כל אחד מבני הזוג במהלך תקופת הנישואים.

בית המשפט העליון קבע מספר שנים לאחר חקיקת חוק יחסי ממון כי לגבי זוגות לא נשואים ימשיך לחול ההסדר של חזקת השיתוף שהיה תקף קודם לחקיקת החוק. **למעשה, נוצר הסדר לפיו הזכויות הקנייניות של בני זוג לא נשואים בנכסי בן או בת זוגם במהלך הקשר הזוגי חזקות מהזכויות שמוקנות לבני זוג נשואים.** בית המשפט הגדיר את הקשר בין ידועים בציבור כשותפות "רכושית-קניינית, שוויונית ומיידית".

לאחרונה, פורסמו שני פסקי דין של בית המשפט העליון שמדגישים נקודות שונות בקשר להסדרים כאלו.

• **חזקת שיתוף – שוויונית דווקא**

פסק הדין הראשון (**בע"מ 1983/23**) עוסק בזוג לא נשוי שחי במשותף כ- 15 שנים. זמן קצר לאחר תחילת הקשר הזוגי קיבלה בת הזוג דירה במסגרת הסדר של קיבוץ בו הייתה חברה. בני הזוג התגוררו בדירה במשך רוב תקופת הקשר הזוגי ביניהם, הביאו שני ילדים, וקיימו משק בית משותף. חשוב להדגיש, שגם אם הייתה האישה רוכשת את הזכויות בדירה קודם לתחילת הקשר הזוגי, נוכח ההשקעות שביצעו בני הזוג ביחד בבית בהחלט יתכן שבית המשפט היה רואה בדירה נכס משותף על פי חזקת השיתוף.

בית המשפט המחוזי חש כנראה כי ראוי להכיר בזכויות העודפות שיש לאישה בדירת המגורים וקבע כי על אף קיומה של חזקת השיתוף, יוקנו לאישה זכויות גדולות יותר בדירה שכן היא למעשה הביאה את הדירה אל הקשר הזוגי.

אלא שבית המשפט העליון הפך לאחרונה את פסק הדין של בית המשפט המחוזי. ביהמ"ש העליון קבע כי על אף שבמקרה של בני זוג נשואים יש לבית המשפט סמכות לערוך איזון לא שוויוני (על פי הוראות ס' 8 לחוק יחסי ממון), הרי שבזוגות ידועים בציבור שאינם נשואים, עליהם חלה חזקת השיתוף ולא ההסדר שבחוק יחסי ממון, אין לבית המשפט סמכות כזו.

מרגע שחלה חזקת השיתוף ובהיעדר הסכם ממון אחר בין בני הזוג, יש לחלק את כל הרכוש שנצבר במהלך הקשר הזוגי בחלקים שווים בין בני הזוג ללא כל קשר להשקעה ולמקורות שהביא כל בן זוג אל הקשר הזוגי.

• **הסכם ממון – אינו חזות הכול**

פס"ד שני שפורסם גם הוא לאחרונה על ידי בית המשפט העליון (**בע"מ 5252/23**), עוסק בשאלה של הקשר בין הסכם ממון ובין צוואה.

בעניין שהובא בפני בית המשפט חתמו בני זוג על הסכם ממון שבו נקבע כי כל אחד מבני הזוג ישמור על רכושו בבעלותו הבלעדית בחייו ובמותו. בני הזוג נישאו ולאחר 25 ימים בלבד נפטר בן הזוג.

לאחר פטירת בן הזוג, מבלי שהותיר אחריו צוואה, הגישה האישה תביעה לקבל מחצית מכל רכושו מכוח הזכויות המוקנות לה לקבל מחצית מעזבונו בן זוגה כיורשת על פי דין בחוק הירושה, תשכ"ה-1965 ("חוק הירושה").

בכל ערכאות בתי המשפט נקבע כי הסכם הממון לא יכול לגבור על הוראות שקבועות בחוק הירושה. אם אכן רצה הבעל כי עזבונו יחולק שלא על פי הוראות הדין - היה עליו לכתוב צוואה. משלא עשה כך, זכאית אלמנתו למחצית עזבונו, וזאת על אף ההסכם שהיה בין בני הזוג בחייהם כי כל אחד מבני הזוג שומר על רכושו. לאור קיומו של סעיף 55 לחוק הירושה, ניתן להניח כי זו הייתה התוצאה גם לרוב הזוגות הידועים בציבור.

במקרים רבים חותמים בני זוג שחיים כידועים בציבור על הסכם ממון ומאמינים כי בכך הסדירו את הפרדה הרכושית ביניהם – בחייהם ובמותם. פסק הדין האמור, על אף שעסק בזוג נשוי, מבהיר כי אין זה המצב ביחס להסדר בעת מותם.

שני פסקי הדין האלו מדגישים פעם נוספת את החשיבות של הסדרה כוללת של ההסדר הרכושי בין בני זוג, במקרה של פרידה או פטירה של אחד מבני הזוג.

החוק מציע הסדרים מתאימים בהכנה של הסכמי ממון וצוואות. אי הכנת

מסמכים כאלו יכולה במקרים רבים להוביל לתוצאות שאליהם לא התכוונו בני הזוג. לביהמ"ש לא תמיד יהיו את הכלים ליישם את כוונת הצדדים, גם אם זו הייתה ברורה.

משרדנו מלווה במשך שנים משפחות רבות בהסדרת מערכת היחסים הכלכלית ביניהם בדרכים שונות, לרבות עריכה של הסכמי ממון, צוואות והסדרי נאמנות משפחתיים.

נשמח לעמוד לשרותכם בכל שאלה או סיוע נדרש בנושאים אלו.

מובהר, כי האמור לעיל הינו מידע כללי, אין בו התייחסות לנסיבות ועובדות ספציפיות ואין לראות בו משום חוות דעת ו/או ייעוץ משפטי לעניין קונקרטי.

פרטי קשר

שאול גרוסמן, שותף
מחלקת מסים
03-6103199
sgrossman@meitar.com

ירון קופנר, יועץ לפירמה
בנושאי לקוחות פרטיים והעברה בינדורית
03-6103828
yaronk@meitar.com

אלדר בן רובי, שותף
מוביל מחלקת המסים
03-6103615
eldarb@meitar.com

למידע נוסף אודות מחלקת המסים במשרדנו, לחץ כאן.

להצטרפות לעדכוני לקוחות לחץ כאן

מיתר | עורכי דין
דרך אבא הילל סילבר 16, רמת גן, 5250608, ישראל | 03-6103100

[הסר](#) | [דווח כספאם](#)